

TERRY
PRATCHETT

**DLOUHÁ
UTOPIE**

STEPHEN
BAXTER

Dlouhá utopie

Vyšlo také v tištěné verzi

Terry Pratchett, Stephen Baxter

Dlouhá utopie – e-kniha

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

TERRY PRATCHETT
A STEPHEN BAXTER

DLOUHÁ
UTOPIE

TALPRESS

Copyright © Terry and Lyn Pratchett and Stephen Baxter 2015
Translation © Eliška Pospíšilová 2021
Cover © Typografické studio Trilabit, s.r.o.

First published in Great Britain in 2015 by Doubleday
an imprint of Transworld Publishers.
Transworld is part of the Penguin Random House group of companies
whose addresses can be found at global.penguinrandomhouse.com

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít
nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat a šířit bez souhlasu
nakladatele.

ISBN tištěné verze 978-80-7197-730-8
ISBN e-knihy 978-80-253-795-7 (1. zveřejnění, 2022) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-253-795-7 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-253-795-7 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

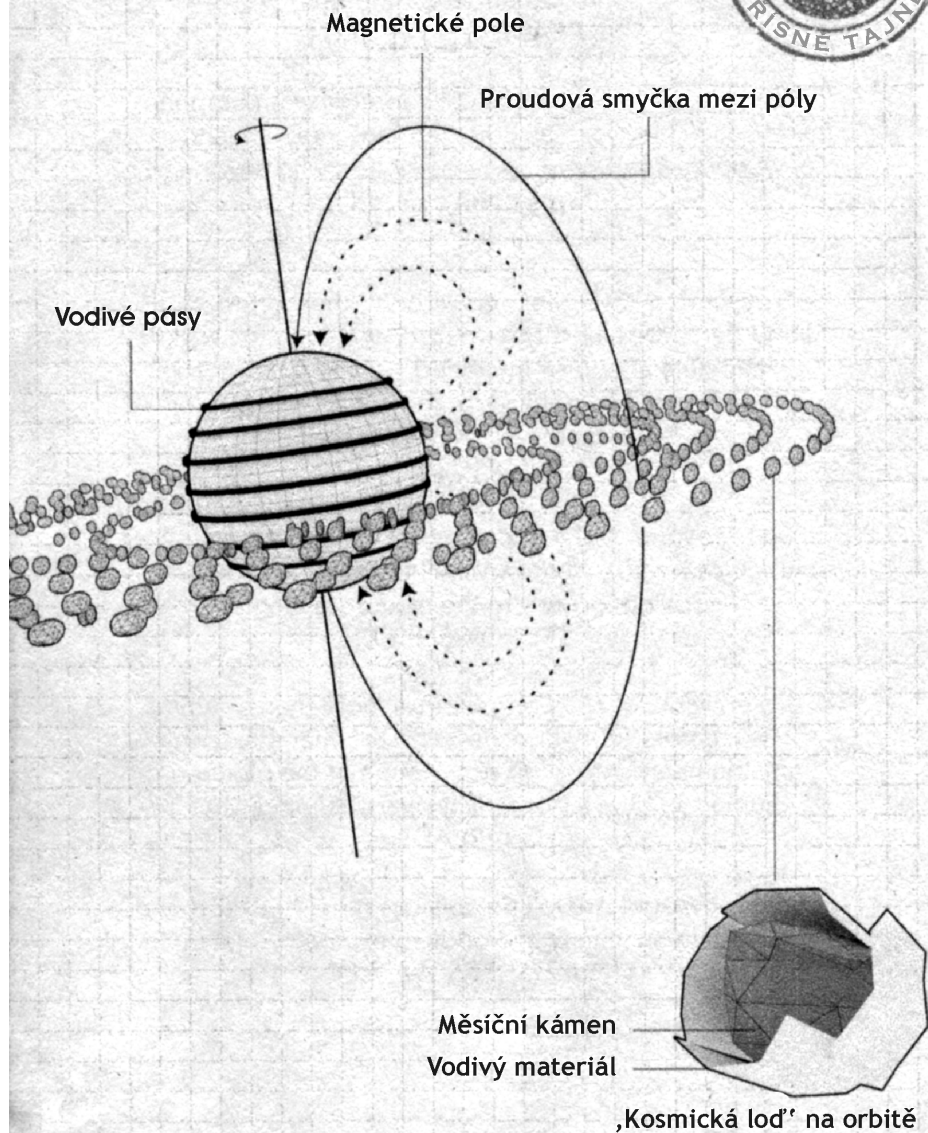
Pro Lyn a Rhiannu, jako vždycky.

T. P.

Pro Sandru.

S. B.

NÁKRES KONCEPČNÍHO SCHÉMATU PLANETÁRNÍHO MOTORU FREEMANA DYSONA

Kapitola 1

ÚNOR 2052, KDESI V DÁLAVÁCH DLOUHÉ ZEMĚ:
Na jiném světě, pod jinou oblohou – zkrátka v jiném vesmíru, jehož vzdálenost od Prvozemě, kolébky lidstva, se nicméně dala měřit v běžných lidských Krocích – polehával Jošua Valienté u svého táboráku. Na dně údolí čenichala a vrčela zvířata na lovu. Noc byla sametově purpurová, bzučela hmyzem a útočila na každý kousek Jošuoovy odhalené kůže prostřednictvím neviditelných muchniček a komárů, kteří urputně prováděli své kamikadze nálety.

Jošua zde trávil už druhý týden a ještě nedokázal určit ani jedinou všivou potvoru, které s ním tento svět sdílely. Popravdě si ani nebyl moc jist, kde se vlastně nachází – ani zeměpisně, ani V kročňě; neobtěžoval se počítat Země, které přešel. Na sólových prázdninách vás něco jako přesná poloha příliš nezajímá. Dokonce ani po třech dekadách cest po Dlouhé Zemi nevyčerpal studnici zázraků, které nabízela.

Což ho donutilo k zamyšlení. Tenhle rok mu bude padesát a taková výročí nutí chlapa bilancovat. „Proč to musí být všechno tak divné?“ řekl si nahlas. Koneckonců byl na téhle planetě sám, tak proč by si k čertu nemohl promluvit nahlas? „Všechny tyhle paralelní světy a vůbec. K čemu je to dobré? A proč se to všechno muselo stát zrovna *mně*?“

A proč už ho zase chytá migréna?

Shodou okolností některé jeho otázky *bylo* možné zodpovědět. Odpověď se ukrývala v podivuhodných zákrutách geografie Dlouhé Země či byla pohřbena hluboko v Jošuoově vlastní minulosti. A zejména částečná odpověď na záhadu pravé povahy Dlouhé Země se začala rýsovat už v červnu 2036 kdesi v Horních křížích:

Po celou dobu, po kterou žila v domě v Novém Springfieldu, tedy jen pár let, se Cassie Poulsonová ze všech sil snažila zapomenout na to, co našla, když se v šestatřicátém pokoušela za domem vykopat sklep.

Cassie si nebyla příliš jistá světem, na kterém se ocitla. Ne že by nedokázala vytvořit domov nebo založit rodinu tady, v sotva prozkoumané divočině Dlouhé Země. Nebo že by se nemohla opřít o svůj vztah s Jebem, přímým a silným jako železné hřebíky, které začala vyrábět jeho kovárna. Nebo snad že by si nebyla jistá lidmi, kteří s ní došli až sem, více než milion Kroků od Prvozemě při hledání nového domova na jednom z myriád světů, které před několika lety objevila průkopnická výprava Jošuy Valientého v jedné z prvních prvozemských vzducholodí.

Ne, měla problém se samotným světem. Alespoň zpočátku. Země Západ 1 217 756 byla pokrytá lesem. Všude samý les. Úplně cizí pro děvče, které vyrůstalo převážně v Miami na Západu 4, což v těch dnech bylo jen o málo víc než malé předměstí mateřského města na Prvozemí.

Po prvním roce se to začalo zlepšovat. Ke svému potěšení Cassie zjistila, že se zde nestřídají roční období – žádná léta, která měnila Miami Západ 4 v rozžhavenou pec, a ani žádné zimy, které by stály za řeč. Počasí bylo v pohodě. Vůbec vás neobtěžovalo. A kromě sbírky komárů a jiného bodavého hmyzu nežilo v lese nic, co by vám mohlo ublížit – nehrozilo vám nic horšího než poškrábané prsty od vystrašené chlupaté kuličky. Nic, pokud jste se drželi dál od řek plných krokodýlů a od hnízdišť velkých ptáků.

A zlepšilo se to ještě víc, když spolu s Jebem vyklučili dostatečný kus lesa, aby mohli začít pěstovat pšenici, brambory, salát a cukrovou řepu, a chovat slepice, prasata a kozy, které se začaly uspokojivě množit. A když si stloukli první chatrč, která se měla stát základem jejich nového domova.

Všechno šlo skvěle až do dne, kdy se Jeb rozhodl, že potřebují sklep. Každý věděl, že se jedná o rozumné opatření – měli jste skladovací prostory a zároveň i úkryt před nebezpečími, jaká představovala tornáda či lapkové s Vkročci. Sice ani Jeb, ani jejich sousedé žádné takové problémy neočekávali, ale nikdy nevíte, a bylo by uklidňující poříditi si nějaké takové místo dřív, než založíte rodinu.

A tak Cassie házela hlínu bronzovým rýčem, který táhla celou cestu z Miami, zatímco Jeb se spolu s dalšími vydal na loveckou výpravu a pokoušeli se ulovit jednoho z velkých ptáků. Nešlo o nijak těžkou práci. Země už byla vyčištěná od stromů a kořenů a Cassie se zocelila v průběhu cesty i následným průkopnickým životem. Už brzy odpoledne se špinavá a zpocená Cassie oháněla rýčem v dřevě, ze které nebylo vidět ven. A pak najednou spadla, protože rýč zajel do otevřeného prostoru.

Nabyla rovnováhy, udělala krok nazpět, nadechla se a pak se přiměla podívat se zblízka. Probořila se skrz zeď vznikajícího sklepa, za kterou se nacházela hluboká černota, téměř jako jeskyně. Nevěděla o žádném zvířeti, které by dokázalo vykopat takhle hlubokou a velkou noru; sice tu žilo pár chlupáčů, kteří si hrabali nory, ale žádný z nich nebyl větší než kočka. Nicméně fakt, že nikdo se s takovou potvorou nesetkal, neznamenal, že ani žádná taková neexistuje – a velmi pravděpodobně si nebude přát být vyrušována. Cassie nejprve chtěla co nejrychleji utéct.

Ale byl klidný den a pár sousedů se vybavovalo nad limonádou jen pár metrů odsud. Cítila se bezpečně.

Zvědavost zvítězila. Tohle v nekonečném, neměnném létě Nového Springfeldu představovalo něco nového. Sehnula se a do díry nakoukla.

Díra jí pohled oplatila.

Bylo to velikosti člověka, ale o člověka se rozhodně nejednalo. Spíš o něco hmyzího, podobného blyštivé černé skulptuře se složeným okem připomínajícím svazek hroznů. A polovina té tváře se skrývala pod maskou ze stříbřitého kovu. Dívala se na to po celý jeden úder srdce, než se šok propracoval jejím nervovým systémem. Pak vykřikla a uskočila. Když se znovu podívala, maskovaná tvář byla pryč.

Josephine Barrowová, jedna z jejích sousedek, přikročila k výkopu a shlédla na ni. „Jsi v pořádku, zlato? Praštila ses rýčem do nohy?“

„Můžeš mi pomoci ven?“ zvedla Cassie ruce.

„Tváříš se, jako bys zahlédla ducha,“ podotkla Josephine, když se Cassie vydrápala na povrch.

No, rozhodně viděla – něco.

Cassie obhlédla svůj dům, skoro připravený přijmout střechu, políčka, která vyklučili, a vykopanou díru pro pískoviště, kde by si jednoho dne měly hrát její děti... Všechnu tu práci, kterou do tohoto místa vložili. Všechnu tu lásku. Tohle určitě nechtěla opustit.

Ale rozhodně nechtěla mít cokoli společného s jakoukoli čertovinou, která se nacházela v té dřevě.

„Musíme to něčím zakrýt,“ pronesla.

Josephine vytáhla obočí. „Po vši té dřině?“

Cassie to myslelo rychle. „Narazila jsem na spodní vodu. Tohle není dobré místo pro sklep. Spíš tu jednoho dne vykopeme studnu.“ Ukázala na hromadu nahrubo opracovaných klád, které se opíraly o zeď domu. „Pomoz mi s tím,“ poprosila a začal pokládat dřevo přes otvor.

Josephine na ni zírala. „A proč to prostě nezasypeš?“

Protože by to trvalo moc dlouho a protože to chtěla na dobro schovat dřív, než se Jeb vrátí. „Zasypu to později. Teď mi prostě pomoz, jo?“

Josephine se na ni podezíravě podívala.

Ale i tak jí pomohla, a než se Jeb vrátil, Cassie stihla dřevo zaházet zeminou a jehličím, takže se ani nedalo poznat, kde byla původní díra, a dokonce vyryla náznak jiného sklepa na opačné straně domu.

A když pak ten večer usedali k jídlu na zápraží jejich domova, Cassie Poulsonová byla na nejlepší cestě k zapomnění, že maskovanou tvář vůbec kdy zahlédla.

O pár let později, v březnu 2040, Miami Země Západ 4:

Asi by se všichni odborníci na Příští shodli, že fakt, že se Stan Berg narodil v Miami na Zemi Západ 4, Vlkoché kopii města, ve kterém vyrůstala i Cassie Poulsonová, byla opravdu jen náhoda. Ta Cassie Poulsonová, na jejíchž pozemcích v Horních kříženích se ukázala první broučí anomálie – anomálie, která ovlivnila krátký život Stana Berga, jakož i spoustu dalších. Vskutku podivná náhoda, ale skutečně jen náhoda.

Samozřejmě že v tom roce, kdy se Stan narodil, se město začalo dramaticky měnit, když se objevila první vlna uprchlíků z Prvozemské Ameriky sužované yellowstonskou katastrofou. Ještě než bylo Stanovi devět, přečpaný, chaotický a nebezpečný uprchlický tábor byl převzat vládou a korporátními zájmy a přetaven v pozoruhodné staveniště. V den Stanových jedenáctin na nebi zazářila nová hvězda – stálice zavěšená nad jižním horizontem. Samozřejmě se nejednalo o pravou hvězdu, ale o orbitální koncovou stanici vesmírného výtahu, který byl ukotven na místní verzi Floridy. Postavila ho komunita narychlo najatých montérů, do které patřila Stanova matka i otec. Ať už bylo Stanovo dětství jakkoli zašmodrchané, mateřská láska, kterou Stanova matka cítila od momentu, kdy

sevřela dítě v náručí, nic divného nebylo. Ona určitě neshledávala nic divného ani na zvědavosti, s níž Stanovy doširoka otevřené oči hltaly změny ve světě, do kterého byl zrozen.

Jošua Valienté byl vůči historkám Billyho Chamberse o Žolících dost skeptický, ale jak si pak zpětně uvědomil, kdyby dával větší pozor, důkladněji přemýšlel o tom, co Bill říkal, mohl nějaké stopy ohledně toho, co se vlastně děje, získat mnohem dříve. Například Bill v roce 2040, v tomtéž roce, kdy se narodil Stan, mu při cestě vzducholodí do Horních křížení vyprávěl o Žolíčkovi jménem Skleněnka.

Jošua už tohoto Žolíka vlastně jednou zahlédl. On a Lobsang ho ve skutečnosti objevili, usazeného mezi skupinou relativně domestikovaných světů nazývaných Obilní pás, na jejich první cestě do hlubin Dlouhé Země, během které Jošua převzal slovo Žolíka do svého slovníku. „Žolíci,“ pravil tehdy Lobsang, „světy, které nezapadají do vzorce. Obecně řečeno, vzorec tu opravdu je, ale je narušován těmito výjimkami, Žolíky v balíčku, jak říkají odborníci na Dlouhou Zemi...“ Jošua takových světů poznal mnoho, ačkoli je sám nijak nenazýval. Tenhle Žolíka byl svět hladký jako skleněná kulička, s bezbarvou zemí pod bezmračnou oblohou.

Ačkoli se Jošua s daným světem setkal na vlastní kůži, byl natolik zkušený, aby nebral Billovy historky příliš doslova. Bill Chambers byl zhruba v Jošuově věku a vyrůstali spolu v Domově. Přítel, rival i zdroj potíží, nenapravitelný lhář.

„Znám chlápka, co zná jinýho chlápka –“ začal Bill.

„No jistě.“

„– kterej kvůli sázce chtěl přespat na Skleněnce. Sám, celou noc. A nahej, to bylo součástí sázky.“

„To určitě.“

„Nad ránem se vzbudil s pekelnou kocovinou. Popíjet vo samotě je pěkně blbý. No, tendle chlápek byl přirozenej Vkroč-

ník, omámenej si posbíral věci a Vykročil. Jenže při tom tak nějak zakop.“

„Jak jako zakop?“

„Prostě měl pocit, jako kdyby Nevkročil správně.“

„Co? Jak je to možné? Co tím myslíš?“

„No, můžem Kráčet na Východ, nebo na Západ. Máš měkký místa, když je najdeš, ale to je tak všechno.“

Kráčeni: až do dne Nazemvkročení se celý svět točil kolem lidstva. A najednou – stačilo trochu námahy vynaložené na postavení Vykročce, hrubého elektrického zařízení, přičemž někteří jako Jošua nepotřebovali ani to – a každý mohl Vykročit do jiné reality, do jiných světů, které byly stejné jako originál, ale zaplavené panenskými lesy a divokými zvířaty. Neboť jen na původní Zemi se vyvinul lidský druh, který měl možnost svět utvářet dle svého. Celé planety vzdálené jen na Krok. A v obou směrech, Západním i Východním, jste mohli Kráčet dál a dál. Pokud existoval nějaký konec Dlouhé Země, jak se řetězec začal nazývat, nikdo ho zatím nenašel. A po dni Nazemvkročení se všechno změnilo. Jak pro lidstvo, tak pro Dlouhou Zemi, ale také pro samotného Jošuu.

Ale i Dlouhá Země měla nějaká pravidla. Nebo si to Jošua alespoň vždycky myslel.

„... a tendle chlapík Vykročil tak nějak špatným směrem. Jako by Kráčel na Sever.“

„A dál?“

„A vocitl se na nějakým dalším druhu světa, kde byla noc místo dne a na vobloze žádný hvězdy. Žádný povědomý. Mís-to toho...“

„Tvůj styl vyprávění mě občas dost štve, Bille.“

„Ale chytil ses, ne?“

„No tak dál. Co viděl?“

„Viděl všechny hvězdy. Najednou. Celou zapráskanou galaxii, kámo. Celou Mléčnou dráhu. *Zvenci*.“

Ocitl se mimo galaxii, tisíce světelných let od Země. Od jakékoli Země.

„A pořád nahej,“ dodal Bill.

Prostě problém česačů, shrnul své myšlenky Jošua. Extrémní žvanilové. Nejspíš trávili příliš času o samotě.

Ale jak si v únoru 2052 připomněl, měl tehdy tendenci myslet si totéž i o Lobsangovi. Žvanil přímo kosmických rozměrů. Kdyby tak poslouchal Lobsanga, když tu možnost měl.

Teď už bylo pozdě, protože Lobsang byl mrtvý.

Jošua byl u toho, když se to stalo, na konci podzimu 2045.

On a Sally Linsayová čekali u dveří Domova v Madisonu na Západě 5. Byl podvečer, zrovna se rozsvěcela pouliční světla. Sally na sobě měla svůj cestovní oděv, rybářskou vestu s mnoha kapsami pod voděodolným pláštěm s lehkým koženým batohem na zádech. Jako obvykle vypadala, že odsud každým okamžikem zmizí. A čím déle sestrám trvalo otevřít dveře, tím pravděpodobněji to vypadalo.

„Podívej,“ řekl Jošua a snažil se ji trochu uklidnit, „prostě se zklidni. Jen je pozdravíš. Všichni tě chtějí vidět a poděkovat ti za to, co jsi udělala pro Příští. To, jak jsi vytáhla ty superchytré děti z toho zařízení v Pearl Harboru –“

„Jošuo, znáš mě. Tyhle Nižší Země jsou přímo přečpané davy lidí. A tahle místa, tenhle *Domov*, kde tě zamknou pro tvé vlastní dobro... Mě vůbec nezajímá, jak jsi tady s těmi tučňáky byl šťastný, Jošuo.“

„Neříkej jim tučňáci.“

„Jen co to bude za námi, tak se hodlám co nejrychleji opít do němoty.“

„Tak to budete potřebovat něco silnějšího než naše sladké sherry,“ poznamenala sestra John, která právě otevřela dveře.

Sally si se sestrou potřásla rukou a vložila do toho dosta-

tečnou dávku zdvořilosti. Jošua je následoval dovnitř, kráčeje chodbou do magického znovustvoření Domova, ve kterém vyrůstal, jehož originál byl před lety zničen jaderným útokem na prvozemský Madison.

Sestra John se škrobeným čepcem na hlavě se naklonila k Jošuovi: „Tak jak se cítíš?“

„Dobře, trochu dezorientovaně.“

„Já vím. Nevoní to tu správně, že? Musíme dát myším pár desetiletí k dobru, a rázem bude vše napraveno.“

„A co ty? Teď to tu řídíš. Pro mě budeš vždycky tou malou Sárrou.“

„Kterou jsi zachránil z lesa během dne Nazemvkročení. Když ses sem vrátil, tak ti muselo připadat divné, jak jsme všichni najednou vyrostli, že?“

„Ano, podle mě má být matka představená majestátní postava, a stará.“

„Stará asi jako já?“ Sestra Agnes na ně čekala ve dveřích hovorny Domova, pohodlného salonku, kde sestry přijímaly návštěvy.

Ovšem Agnes přízračně vypadala mnohem mladší než sestra John. A když ji Jošua objal, ucítil slabounký náznak umělotiny. Jakési přehnané hladkosti tváře, kterou políbil. A zneklidňující, téměř podvědomý pocit nadlidské síly skryté pod ošuntělým, pomačkaným hábitem. Po její smrti ji Lobsang přivedl *zpět k životu*, když její vzpomínky nahrál do humanoidního androida, zatímco současně recitoval buddhistické modlitby. Jošuovi připadalo, jako kdyby někdo proměnil jeho náhradní matku na terminátora. Ale protože znal Lobsanga už opravdu dlouho, naučil se vidět ve strojích i hlubšího ducha. Jak u Lobsanga, tak i teď u Agnes.

„Ahoj, Agnes,“ řekl jednoduše.

„A Sally Linsayová.“ Se Sally si místo objetí jen potřásl rukou. „Tolik jsem toho o vás slyšela, slečno Linsayová.“

„Nápodobně.“

Agnes ji chvilku intenzivně, téměř vyzývavě studovala, než se odvrátila. „Jak se má tvoje rodina, Jošuo? Je to hanba, že jsi takhle daleko od svého synka.“

„Tak malý už zase není. Však mě znáš. Jsem rozervaná duše, Agnes. Zčásti mě to vždycky táhne pryč, do dálav Dlouhé Země.“

„No, a teď jsi doma. Tak pojď a připoj se k nám.“

V obvyklých polstrovaných křeslech, některá z nich prvozemské originály, seděli Nelson Azikiwe a Lobsang.

Lobsang, nebo přinejmenším jeho avatár, s oholenou hlavou a bosýma nohama, byl oblečen v šafránovém rouchu, jeho typickém oděvu. Sally byla představena Nelsonovi. Rozený Jihoafričan, bývalý člen kléru, nyní asi padesátiletý. Oblečen ve střízlivém obleku a kravatě. Tento nesourodý pár balancoval na kolenou s hrnky z čínského porcelánu plnými čaje a s talířky s dortem. Mladší sestra, které si Jošua dříve nevšiml, pobíhala kolem a obsluhovala je.

Taky tu byla kočka Ši-mi. Přišla k Jošuovi, prokázala mu čest tím, že se mu otřela o nohy, a upřela svůj zelený LED-pohled na Sally.

Jošua a Sally se společně s Agnes posadili, zatímco sestra John a mladší sestra přinesly další čaj a dort. „Tohle celé byl můj nápad,“ začala Agnes. „V této chvíli relativního klidu, když konečně trochu opadla panika kvůli možnosti, že budeme dohnáni k vyhynutí superchytrými dětmi, bylo mým plánem ještě jednou sem sezvat Lobsanga a jeho přátele.“

Sally si odfrkla. „Přátele? To si o nás opravdu myslíš, Lobsangu? Spíš jsme pro tebe herní žetony. Mince, které můžeš vhodit do hracího automatu osudu.“

Nelson se zakřenil. „Vskutku, slečno Linsayová. Ale i tak jsme všichni zde.“

„Přátelé,“ pronesla Agnes pevně, „co jiného v tomto životě je důležité než přátelé a rodina?“

„Tvoje vlastní rodina teď dělá vlny, Sally,“ pronesl Lobsang s téměř prázdňným výrazem. „Minimálně tvůj otec, se svými nápady na nové směry dobývání vesmíru.“

„Ó ano, drahý tatiček. Žije svými sny o marťanském fazolovém stonku, který nám otevře vesmír. Přímá cesta k masivní industrializaci.“

„Willis Linsay je svým způsobem moudrý. *Musíme* začít znovu budovat. Od toho dna, kam jsme byli po Yellowstone sraženi. Tak rychle a čistě, jak jen to jde a vesmírné výtahy to umožní. Koneckonců, jednoho dne se možná staneme konkurencí Příštím.“

„A co ty víš o Příštích, Lobsangu?“ zeptal se Nelson. „Vím, že tě nějakým způsobem kontaktovali. Je v tom něco víc, než co jsi veřejně přiznal?“

„Vím jen to, že jsou pryč. Všechny ty geniální děti, které se objevovaly na Prvozemi i po celé Dlouhé Zemi – další krok v lidské evoluci –, které naše vláda zavřela do kotců na Havaji. Odešly na místo, které samy nazývají Příštím gruntem. Někde na Dlouhé Zemi. Neodvažují se ani spekulovat, kde by to mohlo být.“

Sally se zasmála. „Oni ti to neřekli? Jen tě nechali udělat nepořádek, který nadělali ve Šťastném přístavu. A to tě pěkně žere, co? Všudypřítomný a vševědoucí bůh Dlouhé Země přinucen *děťmi* dělat jim poslíčka...“

Jošua do ní šťouchl, aby byla zticha.

„Jen ji nech mluvit,“ na to Lobsang, „však má pravdu. Bylo to pro mě opravdu těžké, to víš stejně dobře jako každý jiný. I proto jsem dovolil Agnes, aby vás všechny svolala.“

„Tak tys mi to dovolil?“ ztuhla Agnes. „A to jsem si celou dobu myslela, že to byl můj nápad.“

Lobsang se na ně všechny postupně podíval. „Jste má rodina. Tak o vás smýšlím. A to i přesto, že máte vlastní rodinné vazby, které nelze opominout.“ Otočil se k Nelsonovi. „Ani ty už nejsi tak osamělý, jak sis myslel, příteli.“

Nelson vypadal spíš pobaveně než uraženě nad tou neoma-leností. „Typický, učebnicově záhadný Lobsang.“

„Neměl jsem v úmyslu být záhadný. Prostě si jen vzpomeň, co se stalo na Novém Zélandu –“

Agnes, evidentně rozhozená z toho, jak jí Lobsang ukradl setkání, je ostře přerušila. „Lobsangu, jestli chceš něco říct, tak přejdi k jádru věci.“

Lobsang se naklonil kupředu a svěsil ramena. Jošuoovi na jednu připadal nepopsatelně starý. Starý a unavený. „Yellowstone a kolaps Prvozemě pro mě byly velice tvrdé. Sice se rozprostírám po celé Dlouhé Zemi a mám iterace rozmístěné po celé Sluneční soustavě, ale mé těžiště bývalo vždy na Prvozemí. Ta dostala smrtelnou ránu, a tudíž i já.“ Přitiskl si palce ke spánkům. „Občas se cítím nekompletní. Jako bych ztrácel vzpomínky a zapomněl, že jsem je ztratil. Yellowstone pro mě představoval lobotomii.“

Od té doby mám pochybnosti. Řeknu ti to takhle, Jošuo – mám pocit, jako bych si *pamatoval* své předchozí inkarnace. Což ale není součástí tibetské tradice. Kdyby má reinkarnace byla úspěšná, vymazala by všechny vzpomínky na předchozí životy. Možná tedy nejsem tak docela dobře reinkarnován. A nebo –“ mrkl na Agnes, „možná existuje i nějaké civilnější vysvětlení. Koneckonců nejsem nic jiného než stvoření z elektrických jiskřiček v rozptýlených zásobnících gelu Černé korpore. Třeba mě někdo hacknul?“

A pak se objevili Příští s jejich názorem na mou existenci. Před tím vším jsem si představoval, že se stanu – ano, Sally – všudypřítomným a vševědoucím. A konečně, proč ne? Všechny počítačové systémy a komunikace lidstva by nakonec byly integrovány do mé entity a já bych se už navždy staral o vaši bezpečnost a blahobyt.“

Sally si odfrkla. „Navěky v tvém područí? Tak to pěkně děkuju.“

Podíval se na ni posmutněle. „Ale co teď se mnou bude? Bez svého snu nejsem nic.“ Opatrně odložil svůj hrnek s čajem. Tohle drobné gesto Agnes vyplašilo.

„Co tím myslíš, Lobsangu? Co se chystáš udělat?“

Usmál se na ni. „Drahá Agnes, vůbec to nebude bolet, vždyť to znáš. Já prostě jen –“

A zmrzl. Prostě se zastavil uprostřed pohybu a věty.

„Lobsangu! Lobsangu!“ vykřikla Agnes.

Jošua k němu přiskočil společně s ní. Chytil ho za ramena, zatímco Agnes třela jeho ruce a tvář; syntetické ruce a syntetickou tvář, a přesto ty emoce nemohly být opravdovější, pomyslel si Jošua.

Lobsangova hlava se otočila na Jošuu, toporně, jako kdyby se jednalo o břichomluveckou loutku. „Vždycky jsem byl tvým přítelem, Jošuo.“

„Já vím...“

Pak se Lobsang otočil k Agnes. „Neboj se, Agnes,“ zašeptal, „neumírám, ne doopravdy –“

A jeho tvář zmrtvěla.

Po několik okamžiků všechno znehybnělo.

Pak si Jošua uvědomil změny, které se odehrály v atmosféře Domova: jemný hukot neviditelných strojů jako větráků a pump se začal vytrácet. Skrze okno bylo vidět, jak v protější budově poblikávají a zhasínají světla. Tma se šířila po celých blocích. Někde v dálce se rozezněl poplašný zvon.

Agnes popadla Lobsanga za ramena a zatřásla jím. „Lobsangu! Lobsangu, cos to provedl? Kam jsi zmizel, ty mizero jeden?“

Sally se zasmála, vstala a Odkráčela pryč.

Samořejmě že ani Lobsang nemohl vědět všechno. Některé záhady Jošua podivného naturelu mu zůstaly skryty, nikoli ve Vzkročných dálavách Dlouhé Země, ale hluboko v čase. Záhady, které se začaly splétat už v březnu 1848 na Prvozemi:

Potlesk byl ohlušující a Velký Illusio ho mohl slyšet až dole pod schody vedoucími na scénu Viktoriina divadla. Stále mu zvonilo v uších z hluku, který působila šestáková galerie, a teď ho navíc zaplavovaly zvuky a vjemy z ulice New Cut. Výklady obchodů, stánky, hustá doprava, pouliční baviči a žebrající děti žadonící o pár drobných. A samozřejmě mnoho lidí čekajících venku na Luise. Obvyklý podvečer ve čtvrti Lambeth. Včetně mladých dam plných očekávání.

Tentokrát se ale z boční uličky ozval tichý mužský hlas: „Vy jste ale rychlý, že, pane? Jeden by řekl až mimořádně rychlý. Můžu vám říkat Luisi? To je vaše pravé jméno, věřím. Přinejmenším jedno z nich. Mám pro vás návrh. A ten zní, že vás vezmu na večeři do Opilé škeble – nejlepšího domu ústřic v Lambethu, pokud to tedy ještě nevíte. Náhodou vím, že máte velmi rád ústřice.“

Postava se ztrácela ve stínech. „Teď jsem trochu v nevýhodě, pane.“

„Ano, to jste. Proto k vám mluvím tak rychle, skoro až násilně, protože jsem si vědom, že se můžete rozplynout ve vzduchu, kdykoli si to budete přát. Tato vlastnost vám slouží velmi dobře, jak vím. A přesto nemáte tušení, jak to děláte. Ani já to nevím. A abych to trochu zkrátil –“

Muž zmizel v lehkém závanu větru. Za chvíli se opět objevil, lapal po dechu a držel se za břicho, jako by ho do něj někdo praštil. Stál ale vzpřímeně a prohlásil: „Jak vidíte, umím to taky. Mé jméno je Oswald Hackett. Vážený Luisi Ramone Valienté, můžeme si promluvit?“

A zatím v únoru 2052 v dálavách Dlouhé Země:

Jošuoovi Valienté svítily hvězdy nad hlavou jen pro jeho osobní potěchu. Dalo se s klidem přepokládat, že v tomto koutě stvoření byl jedinou živou duší.

Pořád měl migrénu. A navíc ho svědilo pahýl levé paže.

Ve tmě něco vykviklo a zemřelo. Jošuova odvaha byla rázem tentam. Obavy ho zahalily od hlavy až k patě. „Začínám na to být už trochu starý,“ zamumlal si pro sebe.

Začal si balit věci a rozhodl se, že se vrátí domů.

Kapitola 2

Pohřeb se konal jednoho ponurého prosincového dne roku 2045 v Madisonu ve Wisconsinu, Země Západ 5.

Sestra Agnes si nebyla jistá, jak sloužit pohřební obřady za člověka, který vlastně člověkem nebyl, tedy alespoň podle žádné obvyklé definice, a jehož tělo nebylo obvyklým souborem křehkých tkání. Dokonce ani netušila, kolik těch těl vlastně měl, nebo jestli taková otázka má vůbec nějaký smysl. Ale ať už se jednalo o člověka, či nikoli, stejně zemřel, a to v jakémkoli smyslu toho slova, jak jej chápali jeho přátelé. Na skutečnosti, že by měl nějaký smuteční obřad proběhnout, se shodli všichni.

Shromáždili se u hrobu vykopaného na malém plácku před přemístěným Domovem, kde měl být uložen k odpočinku – tedy přinejmenším ta pohyblivá jednotka, kterou užíval v okamžiku své „smrti“. Podle Agnes dojmu nereálnosti zrovna nepomáhalo, že čtyři další mobilní jednotky s prázdnými výrazy zaujaly čestnou stráž u hrobu, oblečené v řadových uniformách šafránových rouch a v sandálech, nehledě na mrazivý chlad.

V porovnání s tím čtení a modlitby přednesené otcem Gavinem z místní katolické farnosti a Padmasambhavou, opatem kláštera v Ladakhu a údajným Lobsangovým přítelem z minulého života, vypadaly jako běžná rutina. Možná šlo o odraz těch nejpozoruhodnějších aspektů Lobsangovy osobnosti, na-

padlo Agnes: došel k sebeuvědomění jako část softwaru v komplikovaném počítačovém systému, zcela uvědomělá a myslící, která přesto tvrdila, že je reinkarnací opraváře motocyklů z Tibetu, a tudíž že může požadovat plná lidská práva. Tenhle případ zaměstnával soudy po mnoho let.

Otec Gavin četl svým jemným irským přízvukem: „Nevím, jak mě vidí ostatní, ale pro sebe samého jsem pouhým dítětem, které bloumá po širokém pobřeží poznání a hledá jediný malý zářivý oblázek, který by jej uspokojil, zatímco nekonečný oceán neobjevených pravd se rozkládá vedle něj...“ Agnes vklouzla zpátky do skupinky a postavila se vedle postaršího vysokého muže s bílými vlasy, oblečeného v nevýrazném černém svrchníku a klobouku. „Krásná slova,“ zašeptala.

„To je z Newtona. Jeden z mých oblíbených citátů. Sám bych si ho vybral. Možná je trochu pompézní, ale koneckonců pohřeb máte jen jeden.“

„Ve tvém případě se ještě uvidí, Georgi.“

„Ano, ženo moje?“

„Sešla se tu dobrá společnost, když nepočítáme tebe. Táhle je kapitánka Kauffmanová. Ve své slavnostní uniformě vypadá opravdu skvěle. Nelson Azikiwe zase velmi vážně a všechny si pozorně prohlíží. Vždycky to byl dobrý přítel, že ano, L-, ehm, Georgi? A kdo je ta žena támhle? Přitažlivá čtyřicátnice, která pláče už od časného rána?“

„Jmenuje se Selena Jonesová. Pracovala se mnou před mnoha lety. Čistě teoreticky je stále mým zákonným zástupcem.“

„Hmm. Umíš odejít s plnou parádou, že? Dokonce se ukázal i Cho-je, jak vidím. Proč ten už dávno neskončil ve starém železe, to mi není jasné. A taky Jošua Valienté a Sally Linsayová.“

„Král a královna Dlouhé Země,“ pronesl „George“.

„Ano, bok po boku, vypadají, jako by k sobě patřili odjakživa. A přesto si přejí, aby od sebe byli na světy daleko. To mi nikdy nedávalo smysl, tobě ano?“

„Ty jsi znala Jošuu jako dítě, proč se ptáš mě? A když už mluvíme o dětech –“

„Papírování je už vyřízené, ale nějaký čas to může trvat, než se objeví to správné dítě, možná i roky. Možná se ještě ani nenarodilo. Ale až nám dodají povolení k adopci, budeme připravení. Už jsi vybral nový svět, na kterém budeme vychovávat našeho ‚syna‘ nebo ‚dceru‘?“

„Už jsem ti říkal, že až to budeme potřebovat, požádám o pomoc Sally Linsayovou. Existuje snad někdo, kdo zná Dlouhou Zemi lépe?“

Agnes pohlédla směrem k Sally. „Nikdo kromě ní o tobě neví?“

„Kromě tebe je jediná. Ve skutečnosti mi řekla, že nikdy doopravdy nevěřila, že by má smrt byla skutečná. Nějak to věděla ještě dřív, než jsem jí to prozradil sám. Ale je diskrétní. Dám ruku do ohně za to, že si tohle tajemství nechá pro sebe.“

„Hmm, já jí tak úplně nevěřím. Teď nemám na mysli její diskrétnost, na tu jsem ochotná se spolehnout –“

„Tak co tedy?“

„Nejsem si jistá. Sally má... podivuhodný smysl pro humor. Vyžívá se v drobných žertících. Ale ty jsi tak skálopevně přesvědčený, že to chceš udělat, že? Všechno zahodit a jen –“

Otočil se na ni. „A jen být člověkem? A ty?“

Tahle otázka rozvířila její vlastní emoce, skryté hluboko v gelu Černé korporace, který měla místo srdce.

Otec Gavin přečetl další řádky a „George“ se zamračil. „Slyšel jsem správně? Něco o bytí hříšníkem u nebeské brány a plazení se nazpět ke mně?“

Zasunula svoji paži pod jeho. „Ty máš Newtona, já Steinmana. Tak pojď, vypadneme odsud, než někdo pojme podezření.“

Kapitola 3

Kdyby nebylo jeho fenky jménem Rio, která honila nějakého neexistujícího chlupatce kolem zadního traktu starého Poulsonova domu, Nicos Irwin by ten obrovský sklep pravděpodobně nikdy nenašel. Šlo o velice nepravděpodobnou nehodu – i když možná ani ne, pokud jste Rio znali dostatečně dlouho, respektive její tvrdohlavost a zvědavost, které podědila po svých bernsko-salašnických předcích. Je ovšem pravda, že kdyby nebylo Nicose a jeho tvrdohlavého mazlíčka, celá následná historie lidstva by bývala byla úplně odlišná – ať už lepší, nebo horší.

Psal se březen 2052 a Nicosovi bylo právě deset let.

Ne že by Nicos nějak zvlášť miloval starý Poulsonovic dům nebo opuštěnou čtvrtě, ve které stál. Používal se jako místní bleší trh a Nicose sem poslala matka, aby našel nějaké dětské botičky pro její kamarádku Agnie Claytonovou, která byla právě v očekávání.

A tak se s Rio pobíhající kolem vydal ze stínu stromů, pryč z husté zeleně, ve které kdesi daleko zpívala skupina trollů něžnou píseň do nefiltrovaného slunečního světla. Prohlížel si velké domy, které se mlčky vypínaly do výše tohoto otevřeného prostranství. Nicos vyrůstal v lese a jeho instinkt mu velel vyhýbat se mýtinám, protože neposkytovaly žádný možný úkryt. A kromě toho mu tato opuštěná osada připadala

velice divná. Jeho rodiče mu vždycky říkali, že Dlouhá Země je příliš mladá, než aby měla vlastní historii, ale pokud se do Nicosova vlastního světa nějaká historie přece jen dostala, tak právě tady. Některé z těch starých domů už pohltila vegetace, ale jiné stále osvětlovalo slunce, stály zde tvrdé, hranaté a cizí, s loupající se malbou a oprýskanými okny. Nicosovi připadalo, že to místo dokonce i špatně voní. Nejen rozkladem po všech těch letech, kdy bylo opuštěno, ale i nařezaným dřevem a vyschlou, prašnou půdou bez života.

Tohle všechno byla práce úplně prvních kolonistů, kteří sem přišli – zakladatelů. Vyklučili les, aby si mohli postavit městečko. Ještě stále se daly rozeznat spálené pařezy na místě původních prastarých stromů, které odstranili. A také pole, která oseli, a zbytky cest označené bílými kameny. A samozřejmě ty domy, které stihli stlouct za několik málo let, s jejich plaňkovými ploty, síťovými dveřmi a koráلكovými závěsy. Některé z domů měly vitrážová okna a nacházela se zde dokonce i malá kaple, jen s napůl dokončenou zvonící, otevřenou živlům. V jednom z největších domů stál i klavír, jehož skříň musel někdo vyrobit z místního dřeva, přičemž pedály, rám a ostrunění donesli z některé z Nižších Zemí – pozoruhodná ukázka zbytečné řemeslné dovednosti.

Nicosovi rodiče říkali, že zakladatelé byli ostří, dychtiví a plní energie, a když dorazili ze vzdálených světů – více než milion Kroků od Prvozemě, mateřského světa lidstva –, přinesli si s sebou i horečnatý sen o minulosti, kdy jejich vlastní předkové dobývali původní Ameriku a stavěli města jako tohle – s farmami, zahradami, školami a kostely. Podle toho i pojmenovali nově postavené město – Nový Springfield.

Problém ovšem byl, že zde neležela koloniální Amerika.

A tenhle svět nebyla Prvozemě.

Nicosův otec říkal, že *tenhle* svět a celá skupina podobných Zemí v pásu kolem něj se dusily stromy od pólu přes rovník

až k druhému pólu, a myslel to doslova. Lesy tu bujely dokonce i během arktické noci. Tenhle ten otisk Maine byl plný stromů, které vypadaly jako sekvoje a duby vavřímovité, i když pravděpodobně nebyly. A podrost tvořily věci podobné čajovníkům, ovocným keřům, kapradinám a přesličkám. Horký, vlhký, temný vzduch byl prosycen hmyzem a hlinitopísčité podloží obývalo obrovské množství chlupatých kuliček, jak je všichni nazývali, nervózní malí savci, kteří trávili život lovením zmíněného hmyzu.

A v takovém světě děti zakladatelů brzy začaly zkoumat jiné způsoby života, navzdory svým průkopnickým rodičům.

Proč se namáhat s farmařením, když jste obklopeni *celým prázdným světem*, plným stále obsypaných ovocných stromů? Řekami plnými ryb a lesy přeplněnými chlupatými kuličkami, kterých bylo tolik, že se daly snadno chytat. Farmaření možná dávalo smysl na otevřených světech Obilního pásu, ale tady? Tuláci, kteří sem občas zavítali a nazývali sami sebe česači, dobráky nebo hoboese, živoucí příklady jiných způsobů života, pomohli odstartovat tento zlom. Přátelé Nicosových rodičů zmiňovali obzvláště jednu mladou, velmi přesvědčivou ženu, která tu zůstala několik týdnů a kázala o přednostech volného způsobu života.

Průkopníci měli sklony mít děti jako velmi mladí, protože čím dříve jste vypěstovali novou úrodu pracovníků, tím lépe. Ale početné děti Nového Springfieldu, vyrůstající v úplně jiném světě než jejich rodiče, se rychle naučily nezávislému myšlení a vzbouřily se. Většina mládeže i spolu s velkou částí rodičů prostě všeho nechala a odešla do lesů. Vůle udržovat město se rozplynula – přežila právě jednu generaci.

V těchto dnech Irwinové i další rodiny neměli žádná stálá obydlí. Místo toho postupovali v jakémsi cyklu bydlišť, která navštěvovali podle toho, která ovocná sezona právě vrcholila, a jež udržovali vyčištěná od nežádoucího podrostu a opravo-

vali zde přístřešky z loňského roku. V jarních měsících vyšplhali na Manningův kopec na jednom ze světů nacházejícím se několik Kroků východně, kde krtkoveverky vylézaly z podzemí, aby si vybraly nové královny a založily nová hnízda, a byly tedy snadno k ulovení. A naopak na podzim se odebrali do Soulsby Creeku, čtyři Kroky na Západ, který byl díky každoročnímu tahu lososů obzvláště rybnatý. V tom všem Nicos vyrůstal a neznal nic jiného.

Co se týče samotného městečka, původní zakladatelé stárli a scházeli. Spousta z nich se vrátila zpátky na Prvozemi. Zůstalo jen několik zklamaných průkopníků, kteří přežívali, jak se dalo. Příbuzní těchto stárnoucích hrdinů na ně dávali pozor. Nicosova matka vyprávěla dojemný příběh, jak poslouchávala jednu starou paní hrát každý večer na klavír, jak se Chopinovy valčíky linuly do ticha okolního lesa, hudba napsaná v dávno minulém století na velmi vzdáleném světě, ke které se občas přidávaly sbory lesních trollů. Ale klavír se stával stále rozladnějším, a nakonec přišel den, kdy hudba ztichla úplně, a od té doby na něj už nikdo nikdy nehrál.

Ale i tak Nicosova skupina udržovala mýtinu stále čistou, protože i když byla dávno úplně opuštěná, stále ještě nacházela využití. Každý potřeboval Vkročec a do něj bramboru. A brambory se musely pěstovat. Takže kvůli *tomuhle* se zbytky zakladatelských farem hodily. Někdo si dal tu práci a postavil vedle Poulsonovic domu kovárnu, a tu také udržovali v chodu. Železo nebylo možné přenášet skrze světy a zachovat kovářské řemeslo se zdálo jako dobrý nápad. Některá ze zvířat, která zakladatelé přinesli s sebou – slepice, kozy, prasata, a dokonce i ovce –, přežila a rozmnožila se. Každou chvíli vás nějaký zdivočelý potomek původních zvířecích průkopníků překvapil, když na vás vyrazil z podrostu.

Zrovna tenhle dům, stará Poulsonovic rezidence, který byl bytelnější než ostatní, získal časem novou roli. Stal se z něj bleší

trh, jak tomu každý říkal, místo, kde jste mohli nechat jakýkoli předmět a vyměnit si jej za jiný.

A proto sem dnes Nicos přišel.

Opatrně přešel mýtinu až k Poulsonovic domu. S nahrubo opracovaným nožem v jedné ruce a s Vkročcem ve druhé bedlivě zkoumal okolí. Ve skutečnosti žádný opravdový strach z divokých zvířat neměl. V lese žily jen tři druhy nebezpečných zvířat – roje mravenců, velcí ptáci a krokodýli. Nacházel se velice daleko od vody, než aby jej ohrožovali krokodýli, velcí ptáci sice byli divocí, ale zvyklí na lov chlupatých kuliček, takže se pohybovali pomalu a neobratně, a roj mravenců by slyšel už z dálky, než by se stihl přiblížit, převalující se přes zemský povrch jako nějaká odpudivá kyselina likvidující všechno, co by se mu postavilo do cesty. Navíc by ho lesní trollové *skoro* určitě na každé nebezpečí upozornili zpěvem a Nicos by měl čas Ukročit stranou. Už jednou na vlastní oči viděl, jak velký pták chytil nepozorné dítě, což byl opravdu příšerný pohled. Něco takového vás naučí dávat si pozor na ta kluzká slova *téměř* a *skoro*.

Přinejmenším mezi dětmi kolovaly o tomto domě zvláštní historky, které ho přiměly k ještě větší opatrnosti. Nebo legendy, chcete-li. Legendy o *věcech*, které tu žily.

A nejen o zlodějských chlupatých kuličkách nebo známých lesních potvorch. O něčem mnohem horším. Možná tu byl uvězněn elf, zloduch z Dlouhé Země. Zlomený, starý a ohnutý, ale stále zuřivý a ochotný kdykoli pozřít nepozorné dítě. Anebo – přídavek k předchozí historce – duch jednoho z dětí, který zde čekal, aby se mohl pomstít tomu, kdo ho přinutil přijít na toto místo.

Nic z toho samozřejmě nedávalo smysl. Nicos byl dost starý, aby dokázal objevit mezery v této logice – pokud by v Poulsonovic domě strašilo, proč by ho dospělí používali jako

skladiště? Zůstávalo v něm však ještě dost z malého dítěte, aby nepřestal být vystrašený. Ale příběhy – nepříběhy, rozhodně se nevrátí bez toho, pro co ho sem poslali, to bylo jisté. Po směch vrstevníků se zdál horší než jakákoli příšera. Když dorazili k verandě, Rio zavětrila, vyštěkla, vyrazila kolem rohu domu a zmizela mu z očí. Možná byla na stopě nějaké nepozorné chlupaté kuličky a Nicos fence nevěnoval pozornost.

Otevřel vrzající neuzamčené dveře, proklouzl dovnitř a rozhlédl se. Jen málo denního světla proniklo dovnitř skrze zelený povlak, který pomalu pokrýval všechna okna. Vytáhl z kapsy ručně nabíjenou baterku, aby v šeru lépe viděl. Vlasy na krku se mu zježily. Byl zvyklý na típí a přístřešky, nehledě na legendy o přízracích. Uvnitř velké dřevěné krabice se cítil nepohodlně a cize. Ale i tak postupoval opatrnými krůčky hlouběji dovnitř.

Příbytku dominovala jedna hlavní místnost. Věděl, že takhle se domy stavěly. Začali jste s jednou velkou místností, kde žila, jedla a spala celá rozrůstající se rodina, a další místnosti jako kuchyně, ložnice nebo komory se přidávaly, až když to bylo možné. Ale tenhle dům, stejně jako mnoho dalších, se tak daleko nedostal. Rozeznával některé z věcí, kterých si všiml posledně, když tu byl se svým otcem: velký starý stůl v rohu, krb pod zcela dokončeným komínem, rohože z potočních řas a obarvené místními rostlinami, rozházené po celé podlaze.

Celá místnost se topila v krámech a zaprášených zbytečnostech, navršených na podlaze a stole a opřených o zdi. O úplný odpad ale nešlo. Lesní lidé měli vždy nedostatek nejrůznějších věcí, protože všechno, co měli, si buď přinesli z Prvozemě a Nižších Zemí, anebo si to museli sami vyrobit, což obojí vyžadovalo obrovské úsilí. Takže když se vám něco rozbilo, například luk, bronzová mačeta nebo motyka, a vy jste se nechtěli obtěžovat s opravou, pohodili jste to na bleší trh. Teorie pravila, že se to ještě někomu může hodit. Nebo alespoň nějaké

části. Bronz k roztavení, poškozený luk dětem pro nácvik a podobně. Také tu byla užitečná zásoba drátů, relé a cívkových jader, prostě takový druh věcí, které potřebujete k opravě Vkroče nebo rádia. Dokonce se tu nacházela i hromada kdysi módní elektroniky pocházející z Prvozemě: telefony a tablety, všechny černé a nečinné, když jejich baterie nebo solární články konečně selhaly. Jejich vnitřní části byly příliš jemné a křehké, než aby se daly ještě použít. I když některé z nich občas posloužily jako šperky nebo lesklé dárky pro lesní trolly.

A vždycky jste tu našli nějaké oblečení, zvláště pro děti: prádlo, kalhoty, košile, svetry a boty, většina donesená z Nižších Zemí, některé vyrobené až tady. Věci pro dospělé většinou byly tak obnošené, že už se nedaly použít, ale Nicos si všiml několika barevných útržků pro patchworkové deky, které vyráběla jeho matka. I hrubé kousky se daly použít jako vycpávky. Naproti tomu dětské ošacení bylo většinou skoro jako nové, použité jen několikrát, než z něj dítě vyrostlo. Lidé z Nového Springfieldu žili nomádkým způsobem a s sebou nosili jen minimum věcí. Rozhodně s sebou nehodlali tahat dětské botičky dvacet let s vidinou toho, jak je nějaké právnuče bude pár měsíců nosit. A právě takové botičky dnes Nicos potřeboval najít, pro ještě nenarozeného potomka Angie Claytonové.

Po troše přehrabování našel pár krásných malých mokasínů sešitých z kůže nějaké nešťastné chlupaté kuličky. Vešly se mu do dlaně a vypadaly jako hračka.

A právě v té chvíli zaslechl Riu, jak kňučí. A následně zvuk praskajícího dřeva a něčeho velkého a těžkého, jak padá do díry.

Kapitola 4

Nicos vystřelil kolem domu směrem, kam předtím utekl jeho pes. „Rio! Rio!“

U zadního traktu byla před džunglí vražena řada tyčí, zjevně nedokončený plot, který měl držet ovce uvnitř a velké ptáky vně. Nicos se prodral mezi čajovníky a roštím, které dusilo kdysi vyčištěný prostor mezi domem a plotem – a málem spadl do díry v zemi.

Udělal opatrný krok zpět a nahnul se dolů. Díra měřila tak šest stop a byla přikrytá nahrubo osekanými latěmi, jejichž dřevo během času evidentně zpuchřelo. Zjistil, že zbylé plaňky byly pokryty hlínou a zetlelým listím. V nánosy začaly růst některé výhonky náletových dřevin. Jedna z tyčí se ale propadla a odhalila hluboký prostor skrývající se pod ní.

Nicos se poškrábal na hlavě. Celá ta věc byla tak trochu záhadná. Měl to snad být sklep? Mohl by. Sklep představoval nejen místo pro ukládání jídla a dalších věcí, ale také útočiště před bandity a dalšími individui s nekalými úmysly. S Vkročcem vás nemohla zadržet žádná zeď – stačilo Ukročit stranou do světa, kde zeď neexistovala, přejít přes místo, kde měla stát, a Vkročit nazpět. Do sklepa se ale Vkročit nedalo. Ne, pokud totéž místo na okolních světech zabírala půda, kamenné podloží nebo kořeny stromů. Dokonce i některá stálejší tábořiště Nicosovy rodiny rozesetá po několika světech pod sebou měla mělké sklepy.

Ano, jeden by očekával sklep jako tenhle, nebo alespoň náznak zahájených prací. Ale proč ho překrývat plaňkami?

I když se svinstvo na plaňkách mohlo nashromáždit během uplynulých let, tohle vypadalo jako záměr. Proč to schovávat? Nebo šlo o nějaký druh pasti? Ale pasti na co? Jenom velký pták, krokodýl nebo velký pes jako Rio, nebo člověk, byli dostatečně těžcí, aby se mohli propadnout plaňkami – a dříve, dokud byly plaňky čerstvě zpracované, možná ani to ne.

Ale to bylo vlastně jedno, když už byla fenka dole.

Nicos na přímém slunečním světle chvíli váhal – být chycený v podzemí by bylo ještě horší než v Poulsonovic domě, protože by přišel o svou možnost primární obrany – tedy o možnost Ukročit stranou. Skoro málem vycouval. Ale Rio... Jako štěně ji přinesli obchodníci z Prvozemě. Jednalo se o bernského salašnického psa, vyšlechtěného pro tahání vozíků se sýrem. Tak to alespoň obchodníci tvrdili. Byla silná, s dobrými plícemi, ale pomalá.

A hlavně se jednalo o Nicosova psa. Pokud kvůli ní bude muset slézt do té díry, tak ať.

Klekl si na všechny čtyři a opatrně nakoukl do otvoru po propadlé plaňce. Ale i s baterkou nedokázal rozlišit nic jiného než temnotu.

„Rio!“

Nejprve neslyšel nic kromě ozvěny. Pak se ale z díry ozvalo zaštěkání, nepochybně Riino – ale zaznělo z veliké dálky, rozhodně ne jako od psa uvězněného jen pár stop pod povrchem. „Rio! Rio! Rio! ...“

A pak zaslechl další zvuk. Jakési škrábání a šepot, jako od nějakého velikého hmyzu. Jako by se snažil prohrabat se do ještě větší hloubky.

Všechny ty legendy a strašidelné historky se mu znovu vyojily v mysli. Opět málem utekl, ale jeho pes byl pořád tam dole.

Začal horečně odtahovat zbývající plaňky, hlínu sklepal dolů do jámy. „Rio! Už jdu, holka!“

Díra, kterou odkryl, měřila na hloubku jen asi osm stop, nahrubo vykopaná v mělké hlíně. Naklonil se přes okraj, ujistil se, že bude schopen vyšplhat zpátky, a pak skočil dolů.

Rozhlédl se. Jestli tohle bylo zamýšleno jako sklep, tak tedy nic moc. Stěny z holé hlíny, na dně stále patrné známky rýče, které tam zanechal a nezahladil původní kopáč. Prostě jen díra v zemi, spěšně vykopaná a ještě s větším spěchem zakrytá. A po fence ani stopa.

Nicméně mu bylo zcela jasné, kam Rio zmizela. U podlahy zela trhlina.

Ujistil se, že má po ruce svůj kapesní nůž, a po čtyřech strčil hlavu do toho, co vypadalo jako podzemní tunel. Ne moc široký, jen několik stop, ale vypadal mnohem lépe postaven než nedokončený sklep, měl kruhový průřez a hladké stěny. Ve světle baterky si všiml, že se v ostrém úhlu svažuje dolů. Do temnoty, daleko za dosah slabého světla. Co *tohle* mohlo vyrobít? Možná nějaký druh norujícího zvířete? Chlupaté kuličky žily v podzemí – jeho mysl si přičarovala představu krtkoveverky velikosti člověka s obrovskými drápy na prackách velikosti rýčů. Možná něco jako kobold, pomyslel si, krtku podobný humanoid velikosti člověka, který se tu občas objevoval a zkoušel s nimi obchodovat. Pak si ale vzpomněl na ten zvláštní škrábavo-šeptavý zvuk, a něčeho takového by určitě kobold ani chlupatá kulička nebyli schopní.

V dále zaslechl další štěkot a vystrašené zakňučení. Kontrolu převzaly instinkty. „Už jdu, holka! Počkej na Nikose!“

Vzal baterku do pusy a na všech čtyřech se začal škrábat tunelem dolů. Pod rukama a koleny cítil jen hladkou udusanou hlínu. Malá skvrna slunečního svitu za ním bledla a baterka odhalovala rozšíření na konci tunelu, pravidelný kruh, který vedl do ještě hlubší temnoty. Být nacpaný v tomhle tunelu bylo

opravdu děsivé. V kročec pověšený na opasku mu ztěžoval pohyb. Kdyby se chtěl vrátit, bude mít problém se v tunelu otočit. Ale stejně pokračoval.

Urazil asi dvacet stop, alespoň měl ten dojem, a stále sestupoval. Šachta ústila do mnohem větší místnosti. Zůstal na čtyřech a opatrně si prohlížel okolí ve světle baterky. Odhalil strop a podlahu, hladce opracované, možná deset stop od sebe, a pravidelně rozestavěné sloupy, které tu pravděpodobně zůstaly stát poté, co byla vyvezena hlína a kamenné podloží. Na stranách ani před sebou nezahlédl žádné zdi, světlo baterky tak daleko nedosahovalo. Zjevně se ocitl v mnohem rozsáhlejším prostoru jak na šířku, tak na hloubku.

Tolik ke krtkoveverkám. Co tohle k čertu znamená?

Připomnělo mu to, co četl na jedné z nepravidelných vyučovacích hodin své matky o dolování na Nižších Zemích. Věděl, že tu někde byla železná žíla, kterou vytěžili, když si Poulsonovi postavili kovárnu. Byla bohatá a na tomhle světě unikátní. Představovala jeden z důvodů, proč se usadili právě tady. Ale také věděl, jak velká byla kovárna, a těch pár hřebíků a podkov, které vyrobili pro podivná zvířata s exotickým jménem, která sem chtěli jednou přivést. (Ale nikdy se k tomu nedostali a Nicos nikdy koně neviděl.) Tohle všechno rozhodně nemohli vykopat za tak krátký čas, a ani by to nebylo potřeba. Ale když to nebyli oni –

Před ním se objevila tvář. Tedy tvář – spíše se to dalo popsat jako maska, která zhruba připomínala lidský obličej. Jedna strana pokrytá stříbřitým kovem, druhá, ještě horší, vytvořena z toho lesklého materiálu, ze kterého Bůh stvořil brouky, jak by řekl jeho otec. Ale určitě se jednalo o tvář na drobně vypadající hlavě posazené na úzkém krku.

Vypadala skoro zvědavě. Prohlížela si ho, přičemž se naklápěla ze strany na stranu. Bylo to zvědavé a určitě živé.

Zasáhl ho opožděný šok. Vykřikl, a ten zvuk se v otevřeném

místnosti hlasitě odrazil. Zkusil se vyškrábat zpátky, ale na svažující se podlaze uklouzl, přepadl dopředu a vypadl ze šachty přímo do náruče toho stříbřitého broučího stvoření. Paže? Vážně to mělo paže? Pod zády a nohama ucítil chladný kov. Křičel a pral se, až ho stvoření pustilo.

Spadl na zem. Sice jen pár stop, ale stejně si vyrazil dech a upustil baterku. Vyskočil zpět na nohy, ale v temnotě, kterou slaboučká záře zapadlé baterky nedokázala rozehnat, se cítil zmatený a dezorientovaný.

Zahlédl brouka, jak se převrátil na břicho a hnal se pryč, pravděpodobně stejně vyděšený jako on sám. Velikostí odpovídal člověku, ale tvarem, způsobem pohybu, lesklým povrchem těla a vícečetnými končetinami spíše kobylce nebo broukovi.

Pak zaslechl a zahlédl, jak se přibližují další broučí stvoření. Popadl baterku a otočil se kolem dokola. Přicházela ze všech stran. Přilézala po zemi jako roj mravenců, ale mnohem větší a monstróznější, a způsob, jakým byly černé lesklé krunýře lemovány stříbřitým kovem, to vše činil ještě mnohem děsivějším. Když na jednoho z nich posvítíl baterkou, ten se zarazil, jako by byl oslněn, ale všichni ostatní se nepřestávali přibližovat. Pak se postavili na zadní a on zahlédl měkká odhalená břicha, z jejichž nazelenalé kůže visely jako puchýře šedé zámotky.

Jeden z nich se vztyčil přímo před ním. Nicos zjistil, že brouk má stejnou obličejovou masku jako ten první – možná se ve skutečnosti jednalo o toho samého tvora, nevěděl, jak by je měl odlišit – a natáhl po Nicosovi vláknité stříbrné tykadlo.

Ale jakmile se ho panožka dotkla chladným kovem na teplé kůži, Nicosovi povolily nervy.

S křikem vystartoval, mával baterkou a prodíral se mezi těly, která se mu chaoticky snažila uhnout z cesty. Nedostal se daleko, zakopl a upadl na tvrdou udusanou podlahu. Opět upustil baterku a téměř zpanikařil, než se mu ji podařilo nahmatat v proměnlivých stínech. Stále slyšel škrábání a šepot